ΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΗΣ ΓΚΡΑΤΣΙΑ ΝΤΕΛΕΝΤΑ

Η ΕΚΔΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΣΥΖΥΓΟΥ

Ἕνα Σαρδηνιακό κάρο, ζεμένο μὲ δύο ἀσπριδερὰ μικρὰ βώλια, περνοῦσε σιγὰ - σιγὰ τὸν κάμπο.

Θυμᾶμαι δλη· ἐκείνη τὴ σκηνὴ σὰν νὰ τανε χθές. Ἐκεῖ ποὺ πηγαίναμε μὲ τὰ πόδια ο' ἕνα ἀμπέλι, ἀνταμώσαμε στὸ δρόμο τὸ κάρο ποὺ σᾶς εἶπα παραπάνω καὶ ποὺ προχωροῦσε σιγὰ καὶ βαριά. Τ' ὁδηγοῦσε ἕνας ψηλὸς ἄντρας, μὲ κόκκινη μπλούζα κ·ὶ μὲ μακρυὰ γκρίζα γενειάδα. Στὸ κάρο καθότανε, μαζεμένη πάνω σ' ἕνα τσουβάλι, μιὰ γυναίκα ποὺ εἶχε περάσει τὴν πρώτη νεότητα· ὡστόσο τὰ σκοτεινὰ μάτια της γυάλιζαν ἀπὸ μιὰ φλόγα πάθους καὶ ρώμης.

Βρισκόμαστε τότε στὸ φθινόπωρο Τὰ φύλλα δὲν εἶχαν πέσει ἀκόμα ἀπ' τὰ δέντρα καὶ ε' ἀμπέλια ἤτανε φορτωμένα σταφύλια. Ἡ ὑπηρέτρια ποὺ ἤτανε μαζί μας, ἀφοῦ κοίταξε λίγο μὲ περιέργεια τὴ γυναίκα ἀπὸ μαρμαρένιο πρόσωπο, ρώτησε :

— Ἀπὸ ποῦ ἔρχεσαι ! Μήπως εἶσαι ἀρρωστη ;

Ἕνα παιδιάστικο χαμόγελο ζωγραφίστηκε στὸ πρόσωπο τῆς ἄγνωστης γυναίκας.

— Ναί, ἀποκρίθηκε στὴν ὑπηρέτρια. Πέρασα τρομερὴ ἀρρώστεια. Ἀγαίνω ἀπ' τὴ φυλακή. Μὰ τώρα εἶμαι καλά.

— Γιατί μοῦ ἀπαντᾶς ἔτσι ; τῆς εἶπε τότε ἡ ὑπηρέτριά μας, πειραγμένη ἀπ' τὰ λιγάκι ἀδιάντροπα λόγια τῆς ἄγνωστης.

— Τί ; δὲ σ' ἀρέσει ἡ ἀπάντηση ποὺ σοῦδωσα ; τὴ ρώτησε ἡ γυναίκα. Ὤ; τόσο αὐτὴ εἶνε ἡ ἀλήθεια.

— Καλά, καὶ τί ἔκανες καὶ σὲ πήγανε φυλακή ; τὴν ξαναρώτησε μὲ περιέργεια ἡ ὑπηρέτριά μας.

Ἡ ἄγνωστη γέλασε τότε, σήκωσε τὰ μάτια της ψηλά, σὰ νὰ παρακολουθοῦσε τὰ κοράκια ποὺ πετοῦσανε ψηλά, στὸ γαλάζιο οὐρανό, κι' ἀποκρίθηκε ἥσυχα - ἥσυχα :

— Σκότωσα μιὰ γυναίκα.

Μά, βλέποντας τὴν ὑπηρέτριά μας νὰ γελᾶῃ, θύμωσε ξαφνικά, μάζεψε τὰ φρύδια της καὶ τὸ πρόσωπό της,πῆρε μιὰ σκληρὴ ἔκφραση:

— Εἶσαι τρελλή ! φώναξε τῆς ὑπηρέτριάς μας. Γιατί γελᾶς κόρη τοῦ διαβόλου ; Μοῦ θυμίζεις τώρα τὴ γάτα ἐκείνη... Ναί, τὰ μάτια της ἤτανε πράνα σὰν τὰ δικά σου:. Γιὰ κοίταξέ την καλύτερα, Σίμων...

Μὰ ὁ Σίμων—ὁ ἄντρας ποὺ ὁδηγοῦσε τὰ δυὸ βώλια--τὴν ἄκουγε σκυθρωπὸς καὶ ἀδιάφορος. Κοίταζε μροστά του, ψηλὸς καὶ ἐπιβλητικὸς μὲς στὴν κόκκινη μπλούζα του.

— Σκότωσες λοιπὸν μιὰ γυναίκα ; τὴ ρώτησε ὕστερ' ἀπὸ λίνο ἡ ὑπηρέτριά μας, καταλαβαίνοντας πὼς ἔπρεπε νὰ σοβαρευτεῖ. Δὲν μποροῦμε νὰ μάθουμε γιατί τὤκανες αὐτό ;

— Ἐπειδὴ μὲ πείραζε. Ἤταν ἡ φίλη τοῦ ἀντρός μου...

— Ὤ !..

— Ναί, πᾶνε δεκαπέντε χρόνια τώρα. Τότε ἤμουν δεκάξη ἐτῶν. Μά, δὲν καθόσαστε καλύτερα ἐδῶ κοντά μου, στὸ καροτσάκι νὰ σᾶ: τὰ πῶ ὅλα μὲ τὴν ἡσυχία μου καὶ ἀπὸ τὴν ἀρχή ; Ἄ ! μπράβο, ἔτσι !... Ἐξακολουθῶ λοιπόν, ἢ μᾶλλον ἀρχίζω...

***

«Τὸν καιρὸ λοιπὸν ἐκεῖνο, ἐγὼ ἤμουν δεκάξη χρονῶν καὶ κείνη, ἡ φίλη τοῦ ἀντρός μου. εἶχε πατήσει τὰ τριάντα. Ὁ ἄντρας μου δέν εἶχε κλείσει ἀκόμα τὰ εἴκοσι. Δέ μοῦ φαινότανε καθόλου παράξενο ποὺ τοῦ εἶχε πάρει τὸ νοῦ καὶ τὴν καρδιά. Εἶχε κάτι μάγουλα κόκκινα σὰν παπαροῦνες καὶ κορμὶ λυγερό, σὰν καλαμβέργα. Ὁ ἄντρας μου γυρνοῦσε ἀργὰ σπίτι, κι' ἐγὼ κούνια μόνη μου. Τὸν περίμενα ἡ δύστυχη, τὸν περίμενα νὰ γυρίσῃ... καὶ οἱ ὧ ες περνοῦσαν ἀργά, ὅπως ὅταν ἔχουμε πένθος στὸ σπίτι μας... Τότε, ποὺ λέτε, μοῦ κατφώθηκε στὸ νοῦ ἡ ἰδέα νὰ σκοτώσω τὴν γυναίκα ποὺ μοῦ ἔκλεβε τὴν ἀγάπη τοῦ ἀντρός μου. Ἔκανα τὴν ἀκόλουθη σκέψη : Θὰ μὲ βάλουν στὴ φυλακὴ γιὰ εἴκοσι χρόνια. Ὅταν θὰ βγῶ, θὰ εἶμαι τριάντα ἕξη ἐτῶν, κι' ἐκεῖνος σαράντα. Μὰ ἡ βρωμογυναίκα αὐτὴ δέ θὰ ζεῖ πιά, κι' ἔτσι ὁ ἄντρας μου μονάχα μένα θὰ κοιτάζῃ... Ἔκανα μὲν αὐτὴ τὴ σκέψη, μὰ ποτὲ δὲ θὰ τ' ἀποφάσιζα στ' ἀληθινὰ νὰ τὴν ἐκτελέσω, ἂν δὲν τὴν ἔσπρωχνε ὁ διάβολος νἄρχετ·ι κάθε μέρα σχεδὸν σπίτι μου, καὶ νὰ μὲ προκαλῇ, ἄλλοτε γιὰ νὰ μοῦ ζητήσει τάχατες λίγη μαγιὰ ἢ λίγη φωτιὰ —εἶμαστε βλέποντε γειτόνοι—καὶ ἄλλοτε πάλι γιὰ νὰ πάρῃ τὴ γάτα της: ποὺ τριγύριζε πάντα στὴν αὐλή μου. Ἤταν μιὰ γάτα κίτρινη, μὲ καταπράσινα μάτια, ναί, τὰ θυμᾶμαι πολὺ καλά, σὰν νὰ τὰ βλέπω μπροστά μου...

— Ἤτανε παντρεμένη ;

»Ὄχι, ἤτανε μιὰ γυναίκα ποὺ πῆρε τὸν κακὸ δρόμο...Ὅταν, λοιπόν, τὴν ἔβλεπα, τὰ μάτια μου σκοτείνιαζαν, μ' ἔπιανε δυνατὸ σύγκρουο, τὰ γόνατά μου λυγίζανε καὶ τἄβλεπ·ι ὅλα κόκκινα μπροστά μου. Μιὰ μέρα, ἐπανέρθε ἡ λογάμινη σπίτι μου γιὰ νὰ πάρῃ ὁδῆθεν τὸ γάτο της: ποὺ ἤτανε ξαπλωμένος φιρδὺς-πλατύς, σὰν πάντα, στὴν αὐλή μου. Ὁ ἄντρας μου καθότανε καὶ κεῖνος στὴν αὐλὴ καὶ λιαζόταν...

»Ἤτανε Κυριακὴ πρωΐ. Μπῆκε ἡ κλὴ σις στὴ αὐλὴ καὶ εἶπε :

«— Ἤρθα νὰ πάρω τὸ γάτο μου. Ἐδῶ εἶσαι ἀκόμα, ἀγριόγατε ;

»Μίλι: τὴ· εἶδε ἡ γάτι, σηκώθη·ε ὄρθια, καμπούριασε τὴ ράχη της, τεντώθη·ε, πλησ·ίασε τὴν κυρία της καὶ ἄρχισ· νὰ τρίβεται χαλιάρικα στὰ φουστάνια της. Ὁ ἄντρας μου ἔκανε καὶ κεῖνος τὸ ἴδιο... Ἐγὼ βρισκόμουν τότε στὴν κουζίνα καὶ μοῦ φάνηκε πὼς μοῦ εἶχε πεῖ μένα : «ἐδῶ εἶσαι ἀκόμα, ἀγριόγατε ;» Τί, σκέφτηκα, θέλει τώρα νὰ μὲ διώξῃ κι' ἀπ' τὸ σπίτι μου, ἡ ἀντρογυνοχωρίστρα ; Τὸ αἷμα ἀνέβηκε στὸ κεφάλι μου. Ἄρπαξα τότε τὸ τουφέκι τοῦ ἀντρός μου ποὺ ἤτανε κρεμασμένο στὸν τοῖχο, βγῆκα στὴν αὐλὴ καὶ τἄδειασα πάνω στὴ βρωμογυναίκα, ποὺ ἔπεσε ἀμέσως νεκρή...

***

»Ὁ ἄντρας μου βάλθηκε νὰ οὐρλιάζῃ σὰν σκυλί...Τὰ μάτια μου εἶχαν θολώσει ἀπ' τὸν καπνό, μέσα ἀπὸ τὸν ὁποῖο μὲ μεγάλη δυσκολία ξεχώριζα τὴν ἀντίζηλό μου, ξαπλωμένη μπρούμυτα κατὰ γῆς, μὲ μιὰ λίμνη αἵματος γύρω τη:...Ὁ γάτος, ἀντὶ νὰ τὸ βάλῃ στὰ πόδια, πλησίασε τὴν κυρία του κι' ἐξακολουθοῦσε νὰ τρίβεται ἀπάνω της, κοιτάζοντάς με μὲ τὰ μενάλα πράσινα μάτια του.Ἡ κούα ματιὰ τοῦ συχαμένου ἐκείνου ζώου μ' ἔκανε νὰ κ·ντεύω νὰ τρελλαθῶ... Ἄρπαξα τὸ τουφέκι.ποὺ μοῦ εἶχε πέσει στὸ μεταξὺ ἀπ' τὰ χέρια καὶ τὸν πυροβόλησα. Τὸ πλῆθος ποὺ ἔτρεχε ἀπ' τὸ δρόμο, μὲ εἶδε νὰ σημαδεύω τὸ γάτο καὶ νὰ τὸν σκοτώνω.

»Τότε ὅλο ἐκεῖνο τὸ πλῆθος ἄρχισε νὰ σκούζῃ καὶ νὰ οὐρλιάζῃ σὰν λυσσασμένα σκυλιά, σὰν πεινασμένι λύκοι. Κάποιος χωροφύλακας ἔφερνε μὲ τρόπο βόλτες γύρω μου, στὴν ἀρχὴ ἀπὸ μακρυά, ὕστερ' ἀπὸ κοντά, ἀπὸ κοντίτερα...σὰν τὴν ἀλεποῦ γύρω ἀπ' τὸ κοτέτι...Ἤθελε νὰ βρῇ κατάλληλη στιγμὴ καὶ νὰ χυμήσῃ νὰ μὲ πιάσῃ...(Φοβότανε βλέπετε μήπως τοῦ ρίξω κι' αὐτ·υνοῦ). Μὰ γιατὶ ἤθελε νὰ μὲ πιάσῃ, γιατί, ἔ ; γιατί ; Μήπως δὲν τὤξερα καὶ μόνη μου πὼς ἔπρεπε νὰ πάω νὰ παραδοθῶ στὴν ἀστυνομία ; Ναί, ἤθελα νὰ πάω μόνη μου στὴ φυλακή, χωρὶς νὰ μὲ τραβᾶνε. Καὶ γι' αὐτό, ὅταν ὁ χωροφύλακας μ' ἔζωσε κ·αμμιὰ φορὰ καὶ μὲ ἄρ·ταξε ἀπ' τοὺς ὤμους, ἐγὼ τοῦ γρατσούνισα τὰ χ·ρια, τοῦ ξέφυγα καὶ ἄρχισα νὰ τρέχω —νὰ πάω μόνη μου στὸ δικαστή...

»Τὸ πλῆθος μοῦ πῆρε τὸ κατόπι. Οἱ γυναῖκες μὲ καταοιόντουσαν καὶ τὰ παιδιὰ μοῦ πετοῦσανε πέτρες...Ἐγὼ ἔτρεχα, μ' ἔπιασε ξαφνικὰ ἕνας τρομερὸς φόβος μήπως μὲ βάλουνε τριάντα χρόνια φυλακή. Ἂν μοῦ τὤκαναν αὐτό, θἄβγαινα ἀπὸ κεῖ μέσα γρηὰ καὶ ζαρωμένη καὶ ὁ ἄντρας μου δὲ θὰ μὲ ἤθελε πιά. Τότε γιατὶ νὰ σκοτώσω αὐτὴ τὴ γυναίκα ; Τί καλὸ θὰ δῶ ἀπ' αὐτὸ τὸ φόνο ;—ἔλεγα ἀπὸ μέσα μου ἐνῶ ἔτρεχα νὰ πάω στὸ δικαστή κι' ἐνῶ τὸ πλῆθος μοῦ πετοῦσε ἀπὸ πίσω πέτρες, ξύλα καὶ χώματα... Ναί, τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἄρχισα στὰ σοβαρὰ νὰ λυπᾶμαι ἐπειδὴ ἐσκότωσα τὴ γάτα...Γελᾶτε ; Γιατὶ γελᾶ ε ; Σᾶς ὁρκίζομαι—νὰ μὴ σώσω νὰ ξαναδῶ τὸ σπιτικό μου, ποὺ πάω τώρα νὰ τὸ δῶ ὕστερ' ἀπὸ τόσα χρόνια—νὰ· μὴ σώσω, σᾶς λέω, ἂν δὲν λυπόμουν τότε τὴ γάτα...Τί ἔφταιξε τὸ ἀθῶο ζῶο; Εἴκοσι χρόνια πέρασαν ἀπὸ τότε καὶ ὅμως δὲν περνάει νύχτα ποὺ νὰ μὴ βλέπω στὸν ὕπνο μου τὸν κακόμοιρο αὐτὸν τὸ γάτο !

»Στὸ δικαστήριο, μὲ κατεδίκασαν ἐπίσης καὶ γιὰ τὸ φόνο τῆς γάτας. «Εἶσαι πολὺ σκληρόκαρδη γυναίκα !» μοῦ εἶπανε. Ἐγὼ σκληρόκαρδη ; Τί ἀστεῖα ποὺ μοῦ φάνηκαν αὐτὰ τὰ λόγια !...

»— Θὰ ἤθελα πολὺ νὰ παθαίνατε καὶ σεῖς αὐτὸ ποὺ ἔπαθα ἐγὼ, εἶπα στοὺς δικαστάς μου, νὰ δῶ τί θὰ κάνατε στὴ θέση μου. Ἤθελα νὰ σᾶς γελοῦσε ἔτσι τὸ πρόσωπο ποὺ ἀγαπᾶτε καὶ νἄχετε τὸν ἄρπαγα τῆς εὐτυχίας σας νὰ σᾶ: κρο·ΐδεύῃ, νὰ δῶ ἂν θὰ καθόσαστε μὲ σταυρωμένα τὰ χέρια καὶ δὲ θὰ κάνατε τὸ ἴδιο ποὺ ἔκανα κ' ἐγώ !...Ἀμ βέβαια ! μιλᾶτε τώρα ἔτσι σοβαρά, γιατὶ δὲ σᾶς ἤρθε στὸ κεφάλι ἡ συμφορὰ ποὺ μὲ πλάκωσε ἐμένα. Ἐσεῖς δὲν ξέρετε τὶ πάει νὰ πῇ θυμός, μανία, ζήλεια, πόνος... Ναί, κ' αὐτὴ ἡ γάτα ἀκόμα μ' ἔκανε τότε ἐξω φρενῶν...Τώρα, μετανοῶ ποὺ τὴ σκώτωσα...μὰ κείνη τὴ στιγμὴ δὲν ἤμουν κυρία τοῦ ἑαυτοῦ μου, δὲν ἤξερα τὶ ἔ ιανα ..(Μοῦ φαίνεται μάλιστα πὼς τὴ γάτα αὐτὴ θὰ τὴ βλέπω πάντα μπροστά μου, κι' ὅταν ἀκόμα εἶμαι μὲ τὸν ἄντρα μου. .)»

»Οἱ δικασταὶ μὲ ἄκουσαν ἀδιάφορα, κούνησαν τὸ κεφάλι τους κι' ἔβγαλαν τὴν ἀπόφασή τους.

»Εἴκοσι χρόνια φυλακή !

»Ἄ ! πόσο χάρηκα ποὺ δὲ μ' ἔβαλαν μέσα γιὰ τριάντα χρόνια !..

***

»Τώρα —ἐξακολούθησε ἡ παράξενη αὐτὴ γυναίκα,—ἀφοῦ τελείωσα τὴν ποινή μου, γυρνάω σπίτι μου... Πέρασα βουνὰ κι θάλασσες, εἶδα τοῦ κόσμου τὴ πράγματα, γνώρισα λογιῶν - λογιῶν ἀνθρώπους, μὰ ἡ καρδιά μου ἤτανε καὶ εἶνε πάντα ἐκεῖ κάτω, στὴ μικρὴ αὐλὴ τοῦ φτωχικοῦ μου... Μόλι: ὁ ἄντρα: μου ἔμαθε πὼς πλησίαζε ὁ καιρὸς νὰ βγῶ ἀπ' τὴ φυλακή, ἦρθε καὶ μέ περίμενε μὲ τὸ κάρο, γιὰ νὰ μὲ πάρει νὰ γυρίσουμε μαζὶ σπίτι μας... Μ' ἔχει βλέπετε στεφανωμένη κι' εἶνε δικός μου ὡς τὸν τάφο... Τὸ ἀντρόγυνο εἶνε ἱερὸ πράγμα... Δὲν μπορεῖ ποτὲ ὁ ἕνας ν' ἀφίσῃ τὸν ἄλλον... Δὲν εἶνε ἔτσι, Σίμων ;

Μὰ ὁ Σίμων κοίταζε, ἀμίλητος καὶ σκυθρωπός, μπροστά του. Δέν τῆς ἀποκρίθηκε.

Νύχτωνε...

Γκράτσια Ντελέντα

Γκράτσια Ντελέντα